

The background of the slide is a photograph of an outdoor fitness area. In the foreground, there are several pieces of silver metal exercise equipment, including pull-up bars and a rowing machine, set on a light-colored, snow-covered ground. In the background, there is a large, multi-story yellow building with a dark roof and several windows. Tall pine trees are visible behind the building under a clear blue sky. The overall scene is bright and sunny.

TULEVAT OPETTAJAT KOULUPIHOJEN LIKKUMISMAHDOLLI- SUUKSIEN KEHITTÄJINÄ

Terhi Huovinen

Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

SISÄLTÖ

- Millaisia koulujen pihojen tulisi olla, jotta ne houkuttelisivat eri-ikäisiä lapsia liikkumaan, harjoittamaan motorisia taitojaan ja viihtymään ulkona?
- Millaisia koulujen pihoja tällä hetkellä ovat?
- Miten voidaan edistää opettajaksi opiskelevien tietoisuutta koulupihojen mahdollisuuksista välitunti- ja oppimisympäristöinä?

SCHOOLYARD AFFORDANCES FOR PHYSICALLY LITERATE AND ACTIVE SCHOOLCHILDREN IN ERA OF DIGITALIZATION

- Renata Rutkauskaite, Lithuanian Sport University
- Andre Koka, University of Tartu
- Thordis Gisladdottir, University of Iceland
- Lise Kjonniksen, University of South-Eastern Norway
- Ingrida Smuka, Latvian Academy of Sport Education
- Terhi Huovinen & Irinja Lounassalo, University of Jyväskylä
- Kiinteä yhteistyö käytännön toimijoiden kanssa: jokaisesta maasta myös yksi koulu liikunnanopettajineen mukana hankkeessa.

SUOMEN TIIMI

TUTKIJAT:
TERHI HUOVINEN JA
IRINJA LOUNASSALO, JYU

OPETTAJA:
TUOMAS PESONEN,
VOIONMAAN KOULU

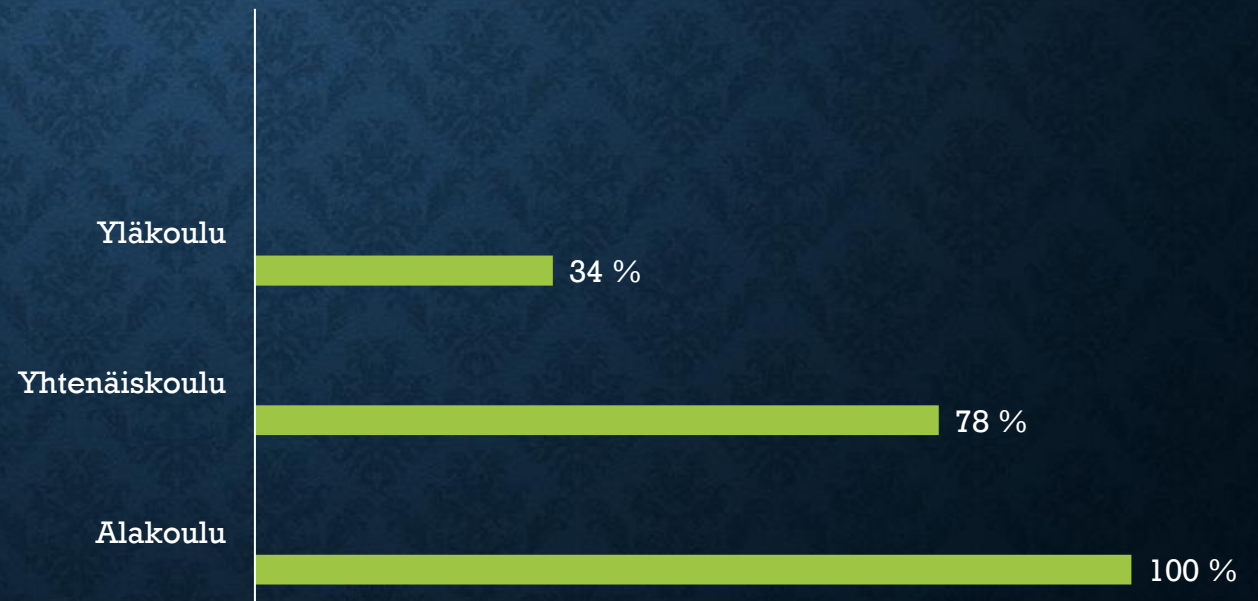
PRO GRADU -TUTKIJAT:
ANNI AHONEN, JOONA
KANDÉN, SANTERI PORKOLA

MIKSI KOULUPIIHA ON TÄRKEÄ?

- Oppilas on peruskoulussa välitunneilla yhteensä noin 2000 h (Fogelholm ym. 2008)
 - Välituntikäytännöistä ja koulupäivän pituudesta riippuen joka päivä 45-75 min (Kandén 2023)

Välitunnit vietetään pääsääntöisesti
ulkona (% kouluista)

(Kämppe ym. 2018)

MIKSI KOULUPIIHA ON TÄRKEÄ?

Parhaimmillaan piha voi täyttää monta koulujen oppimisympäristölle esitettyä vaatimusta: mahdollistaa tutkivan oppimisen, vuorovaikutuksen, terveellisyden, turvallisuuden, joustavuuden, luovuuden...

Affordanssiteoria eli tarjounteoria (Gibson 1979)

Mitä tietoja, taitoja, oppiaineita koulupihalla voisi opettaa?

MILLAINEN KOULUPIIHAN TULISI OLLA?

Lainsäädäntö

- Koululait
- Maankäyttö- ja rakentamislaki

Opetussuunnitelmien perusteet eri kouluasteille.

Tutkimustieto

Rakennustietokortti. (2019).

Päiväkodin ja perusopetuksen tilat.
Ulkotilojen suunnittelu ohjeet.
Rakennustieto Oy. Rakennustietosäätiö

Standardit

- EU- ja SFS-standardit leikkikenttävälineistä ja turvallisuusaluksista

FYYSISTÄ AKTIIVISUUTTA EDISTÄVÄ KOULUPIHA

Tutkimusten mukaan piha edistää fyysistä aktiivisuutta, kun

1. pihan kiinteät rakenteet, telineet ja välineet ovat monipuolisia.
2. pihan tarjoumissa huomioidaan eri ikäisten ja eri sukupuolta olevien oppilaiden mieltymykset.

Viher- ja luontoelementit pihassa näyttäisivät lisäävän fyysistä aktiivisuutta etenkin tytöillä, mutta tutkimusnäyttö osin ristiriitaista.

Pihan koon osalta tutkimusten tulokset ristiriitaisia.

(Kandén 2023; Porkola 2023)

MOTORISIA TAITOJA EDISTÄVÄ KOULUPIIHA

- Tarjounteorian (Gibson 1979) mukaan asioita ja tiloja voidaan tarkastella
 - a) Potentiaalisina tarjoumina tai
 - b) Toteutuneina tarjoumina
- Toteutuneista tarjoumista motoristen taitojen osalta ei juurikaan tutkimusta; monipuolinen piha tarjoaa potentiaalisen monipuoliseen motoristen taitojen harjoittamiseen (Ahonen 2023; Rutkauskate ym. 2021)
- Koulupiikan viherryttäminen näyttäisi lisäävän toteutuneita tarjoumia motoristen taitojen harjoittamiseen, tytöillä enemmän kuin pojilla (Van Dijk-Wesselius ym. 2022)

MILLAISIA KOULUPIIHAT OVAT?

1. Kansainvälinen pilottitutkimus, jossa vertailtiin Viron, Latvian, Liettuan, Suomen, Norjan ja Islannin koulupihoja (Rutkauskaite ym. 2021)
2. Suomalainen tapaustutkimus, jossa tutkittiin suuren suomalaisen kaupungin ylä- ja yhtenäiskoulujen pihoja (Ahonen 2023)

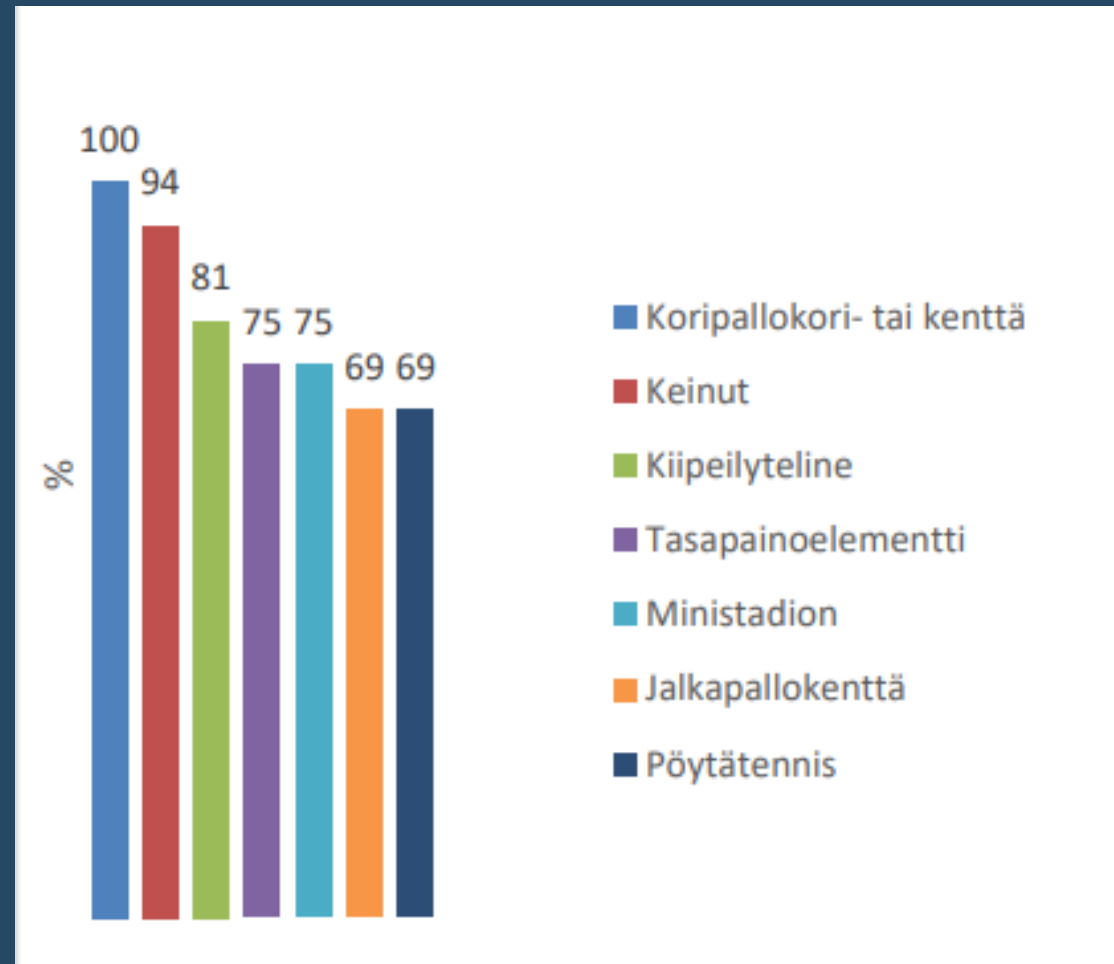
YLÄ- JA YHTENÄISKOULUJEN PIHOJEN TARJOUKAT MOTORISTEN TAITOJEN HARJOITTAMISEEN (AHONEN 2023)

- Tutkittiin suuren, yli 100 000 asukkaan kaupungin kaikki ylä- ja yhtenäiskoulujen pihat (N=16)
 - Yhtenäiskouluja 13, yläkouluja 3
- Menetelmät: systemaattinen observointi ja laadullinen kuvaus (sis. valokuvat)
- Aineisto kerättiin syksyn 2021 ja kevään 2023 välillä, kouluajan ulkopuolella

TULOKSET (AHONEN 2023)

Pihojen tyypillisimmät rakenteet olivat koripallokentät ja keinut.

Jalkapallokentät olivat yhtä yleisiä kuin pöytätennispöydät.

TULOKSET (AHONEN 2023)

Liikuntaan ja urheiluun oli enemmän rakenteita kuin sosiaaliselle kanssakäymiselle

Koulun piha	Liikunnalliset aktiviteetit	Urheilulajit	Eri sosiaaliset paikat
Piha 7	20	17	7
Piha 15	18	17	10
Piha 8	18	19	13
Piha 2	17	17	12
Piha 9	17	12	6
Piha 4	16	15	5
Piha 1	16	11	11
Piha 14	15	14	13
Piha 13	14	16	8
Piha 3	14	15	6
Piha 12	13	10	5
Piha 10	12	15	12
Piha 6	11	8	8
Piha 5	8	10	9
Piha 11	8	6	10
Piha 16	7	16	9

TULOKSET

(AHONEN 2023)

Suurin osa pihoista tarjosi hyvät tai erinomaiset mahdollisuudet motoristen taitojen harjoittamiseen

Vain kaksi pihaa arvioitiin heikoksi motoristen taitojen näkökulmasta

Parhaat mahdollisuudet välineenkäsittelytaitojen harjoittamiseen

Erilaisten rakenteiden määrä pihassa on yhteydessä motoristen taitojen harjoittamisen mahdollisuuksiin, erityisesti tasapaino- ja liikkumistaitojen osalta

88 % pihoista on erinomaiset mahdollisuudet harjoittaa välineenkäsittelytaitoja

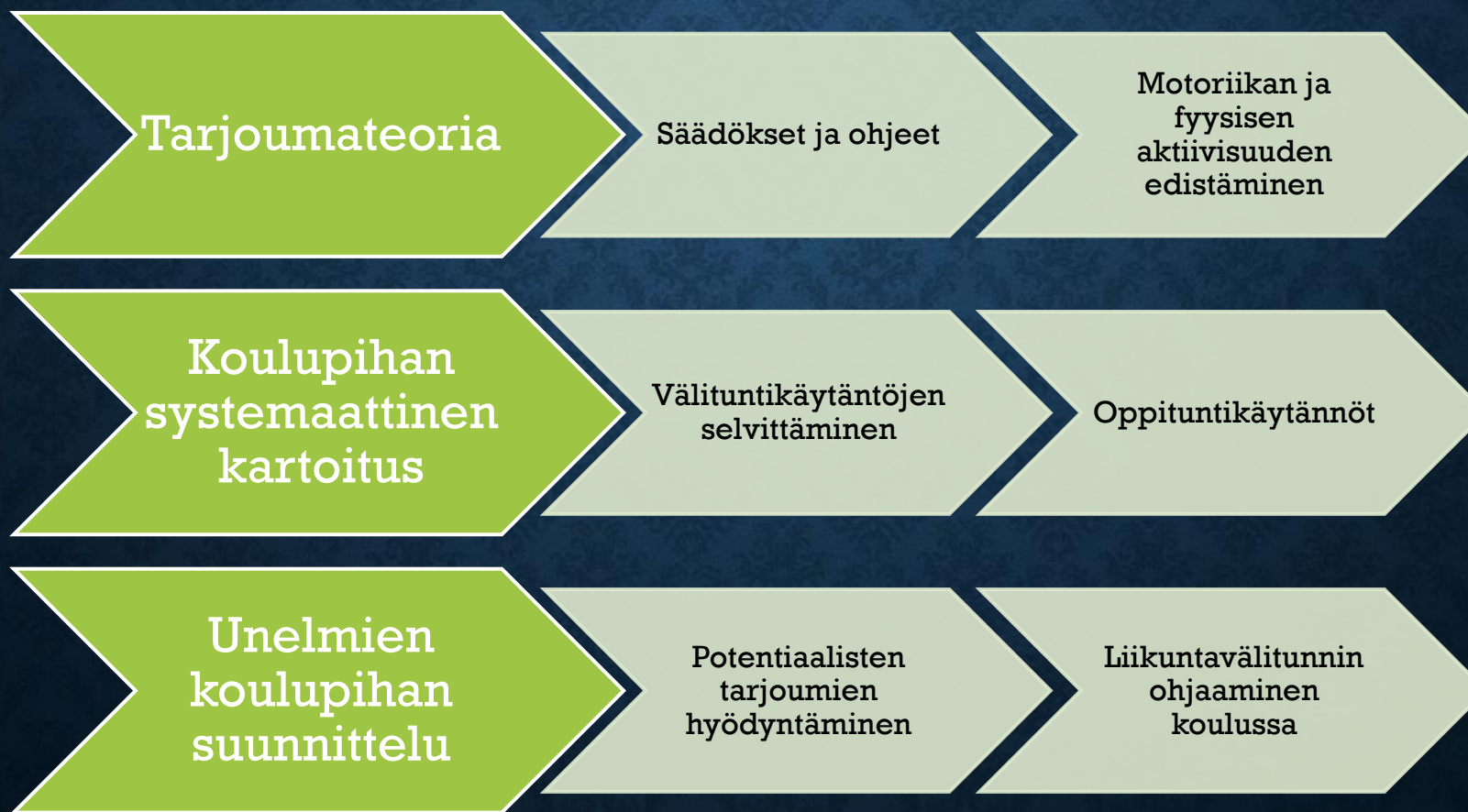
38 % pihoista on erinomaiset mahdollisuudet tasapainotaitojen harjoittamiselle

31 % pihoista on erinomaiset mahdollisuudet liikkumistaitojen harjoittamiselle

KOULUPIHAT BALTTIASSA JA POHJOISMAISSA (RUTKAUSKAITE YM. 2021)

- Koulupihat yllättävän samanlaisia
 - Tasainen pinnanmuoto
 - Viheralueiden ja luontoelementtien vähäisyys
 - Perinteisten urheilulajien (koripallo, jalkapallo) kentät tyypillisiä rakenteita
- Pohjoismaissa enemmän luontoa ja korkeuseroja koulupihoissa
- Välituntikäytännöissä isoja eroja, mikä vaikuttaa pihojen käyttöön ja suunnitteluun
- Oppilaat tyytyväisiä koulupihaansa riippumatta siitä, miten moni- tai yksipuolinen piha on
- Oppilaat toivoivat mm. trampoliineja, penkkejä, kiipeily- ja kuntoilupaikkoja

OPETTAJAKSI OPISKELEVIEN TIETOISUUDEN LISÄÄMINEN KOULUPIHOJEN MERKITYKSESTÄ JA MAHDOLLISUUKSISTA

HANKE JATKUU

- Tutkimus
 - Tämän vuoden aikana kerätään kuudessa maassa aineisto fyysisen aktiivisuuden toteutuneista tarjoumista
 - Systemaattinen observointi, SOPLAY (McKenzie 2006)
- Opettajankoulutus
 - Intensiivikurssi Jyväskylässä keväällä 2024

LÄHTEET (HANKKEESTA)

- Ahonen, A. 2023. Ylä- ja yhtenäiskoulujen pihojen rakenteet ja tarjoumat motoristen taitojen harjoittamiselle. Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän Yliopisto, Liikuntapedagogiikan pro gradu -tutkielma. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202306163913>
- Huovinen, T. (2017). Opetussuunnitelma haastaa kehittämään oppimisympäristöjä. Liito : Liikunnan ja terveystiedon opettaja, 2017(1), 13-15. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202002112048>
- Huovinen, T. (2019). Fyysistä aktiivisuutta, oppimista ja viihtyisyyttä koulun pihalta. Liito : Liikunnan ja terveystiedon opettaja, 2019(3), 16-18. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202002112047>
- Huovinen, T., O'Leary, S., Laaksonen, J., & Suoraniemi, S. (2019). Koulun pihalla ei aina riittävästi mahdollisuuksia liikkumiseen koulupäivän aikana. Liikunta ja tiede, 56(6), 54-55. https://www.lts.fi/media/liikunta-tiede-lehden-artikkelit/6_2019/lt_6_19_54-55_lowres.pdf
- Kandén, J. 2023. Koulupihojen tarjoumien yhteyksiä lasten ja nuorten fyysiseen aktiivisuuteen välitunneilla. Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto, liikuntapedagogiikan kandidaatin tutkielma. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202304202576>
- Porkola, S. 2023. Lasten ja nuorten fyysinen aktiivisuus: Mikä lapsia ja nuoria liikuttaa peruskoulun välitunneilla? Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto, liikuntapedagogiikan kandidaatin tutkielma. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202306214024>
- Rutkauskaitte, R., Gisladottir, T., Pihu, M., Kjonniksen, L., Lounassalo, I., Huovinen, T., Gruodyte-Raciene, R., Visagurskiene, K., Olafson, O., Kull, M., Rudzinska, I., & Fjørtoft, I. (2021). Schoolyard Affordances for Physical Activity : A Pilot Study in 6 Nordic–Baltic Countries. Sustainability, 13(21), Article 11640. <https://doi.org/10.3390/su132111640>

LÄHTEET

- Fogelholm, M., Norra, J., Nurmi, H., Ryhänen, H., Suomi, K., Tulonen, S. & Vakkila, J. (2008). Liikettä koulupihoille. Keravan lähiliikuntapaikkaprojektin loppuraportti. UKKinstituutti ja Nuori Suomi. [http://docplayer.fi/1389375- Liikettakoulupihoille-keravan-lahiliikunta-paikkaprojektin-loppuraportti-mikaelfogelholmtoim.html](http://docplayer.fi/1389375-Liikettakoulupihoille-keravan-lahiliikunta-paikkaprojektin-loppuraportti-mikaelfogelholmtoim.html)
- Gibson, J. (1979). The Theory of Affordances. Teoksessa J. Giesecking, W. Mangold, C. Katz, S. Low & S. Saegert (2014). (toim.) The People, Place, and Space Reader. New York. Routledge. 56–60.
- Kämppe, K., Inkinen, V., Aira, A., Hakonen, H. & Laine, K. (2018). Liikunnallisen toimintakulttuurin nykytila peruskouluissa koulujen itsearviointin näkökulmasta. Liikunta & Tiede 55(6), 88–95.
- McKenzie, T. (2006). SOPLAY. System for Observing Play and Leisure Activity in Youth. San Diego State University.
- Rakennustietosäätiö. (2019). Päiväkodin ja perusopetuksen tilat. Ulkotilojen suunnittelu. RT103084.
- Van Dijk-Wesselius, J., Maas, J., Van Vugt, M. & Van den Berg, A.E. (2022). Comparison of children's play and non-play behavior before and after schoolyard greening monitored by video observations. Journal of Environmental Psychology 80